

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUT- SKOTTETS BETÄNKANDE 18/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ett register över dem som i sitt yrke är expone- rade för ämnen och processer som föranleder risk för cancersjukdom

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 24 april 2001 en proposition med förslag till lag om ett register över dem som i sitt yrke är exponerade för ämnen och processer som föranleder risk för cancersjukdom (RP 38/2001 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har förvaltningsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (FvUU 6/2001 rd) ingår som bilaga i detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Matti Kajantie och regeringssekreterare Katja Väänänen, social- och hälsovårdsministeriet
- lagstiftningsrådet Leena Vettenranta, justitieministeriet
- byråchef Timo Kauppinen och specialforskare Riitta-Sisko Koskela, Institutet för arbetshygien
- överinspektör Lauri Gröndahl, Nylands arbetarskyddsdistrikt
- juristen Arjo Suonperä, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC
- ombudsman Jyrki Hollmén, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund
- ombudsman Jari Forss, Servicearbetsgivarna
- juristen Markku Kojo, Akava rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en lag om ett register över dem som i sitt yrke är exponerade för ämnen och processer som föranleder risk för cancersjukdomar. Den skall ersätta lagen från 1993 om ett register över dem som i sitt yrke är exponerade för cancerframkallande ämnen och processer (ASA-registret). Syftet är att skapa större klarhet i den

gällande lagstiftningen och att lyfta upp författningar på olika nivå om registret till en författningsnivå som motsvarar kraven i personuppgiftslagen och grundlagen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt sedan den har blivit antagen och stadfäst.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och lämplig. Utskottet tillstyrker följaktligen lagförslaget men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Utskottet konstaterar att propositionen skapar större klarhet i den gällande lagstiftningen och att det därför finns all anledning att ersätta den nuvarande lagen om ett ASA-register med en ny. I och med att överlappande bestämmelser slopas och reglerna blir exaktare blir det sannolikt lättare att tillämpa lagen i synnerhet på arbetsplatserna. I och för sig ändrar lagförslaget inte särskilt mycket på registreringspraxis, registerinnehållet eller registreringens omfattning. Däremot utvidgas registerföringen till följd av annan lagstiftning, när nya agens, såsom passiv exponering för tobaksrök, skall registreras. Det betyder att antalet arbetsplatser som berörs av registreringen kommer att öka avsevärt. Därför är det bra att lagstiftningen om registret uppdateras.

Utskottet vill understryka att det är viktigt för enskilda arbetstagare att få tillgång till uppgifter ur registret för att kunna bevaka sina intressen och rättigheter. Därför är det skäl att ge akt på hur bestämmelserna om utlämnande av uppgifter fungerar i praktiken och i förekommande fall vidta åtgärder för att undanröja missförhållandena.

Detaljmotivering

2 §. *Källor och innehåll.* I 3 mom. föreskrivs att närmare bestämmelser om uppgifterna i de förteckningar som arbetsgivarna för med stöd av 1 mom. utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Förvaltningsutskottet menar i sitt utlåtande att de uppgifter som skall registreras och lämnas måste anges exakt i paragrafen. För att det skall framgå av bestämmel-

sen att det genom förordning bara skall bestämmas närmare om registrering av uppgifter enligt 1 mom. och om lämnandet av dessa och inte exempelvis om nya uppgifter som skall registreras föreslår utskottet en precisering av 3 mom.

4 §. *Utlämnande av uppgifter.* Enligt 2 mom. kan den registeransvarige utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som avses i 2 § till Institutet för arbetshygien eller andra instanser för forskning och utvecklingsarbete som gäller växelverkan mellan arbete och hälsa samt arbetarskydd och företagshälsövård. Förvaltningsutskottet menar att momentet bör preciseras så till vida att det klart och tydligt framgår till vilka instanser utöver Institutet för arbetshygien uppgifter kan lämnas ut. Eftersom det främst är instanser som utför forskning som behöver de i 2 § avsedda uppgifterna för syftet enligt 4 §, föreslår utskottet att paragrafen preciseras så att uppgifter utom till Institutet för arbetshygien också kan lämnas ut till andra forskningsinstanser. Men också då får uppgifterna lämnas ut bara för de i paragrafen nämnda syftena.

8 §. *Tillämpning av andra bestämmelser.* På ASA-registret skall utom den föreslagna lagen också tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Bestämmelserna i den föreslagna lagen är huvudsakligen sådana som kompletterar de nämnda lagarna. För att lagen skall bli mer informativ föreslår utskottet att 8 § kompletteras med hänvisningar till de två lagarna.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ett register över dem som i sitt yrke är exponerade för ämnen och processer som föranleder risk för cancersjukdom

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
(Som i RP)

2 §

Källor och innehåll

(1 och 2 mom. som i RP)

Beträffande *registreringen* av de uppgifter som *avses i 1 mom.* och lämnandet av *uppgifter* bestäms närmare genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet, nedan ministeriet. Om påvisande av exponering i allmänhet föreskrivs i statsrådets förordning om avvärjande av cancerrisk i anslutning till arbete (716/2000).

3 §
(Som i RP)

4 §

Utlämnande av uppgifter

(1 mom. som i RP)

Den registeransvarige kan utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som avses i 2 § till Institutet för arbetshygien eller andra *forskningsinstanser* för forskning och utvecklingsarbete som gäller växelverkan mellan arbete och hälsa samt arbetarskydd och företagshälsovård.

5—7 §
(Som i RP)

8 §

Tillämpning av andra bestämmelser

På ASA-registret tillämpas *förutom denna lag personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).*

9 och 10 §
(Som i RP)

ShUB 18/2001 rd — RP 38/2001 rd

Helsingfors den 6 juni 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marjatta Vehkaoja /sd
vordf. Timo Ihamäki /saml
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Merikukka Forsius /gröna
Inkeri Kerola /cent
Niilo Keränen /cent
Valto Koski /sd

Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löf /sv
Sari Sarkomaa /saml
Arto Seppälä /sd
Marjatta Stenius-Kaukonen /vänst
Raija Vahasalo /saml
Jaana Ylä-Mononen /cent.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var
utskottsrådet Eila Mäkipää.